

No. 6.

Juni 1913.

:- MAANDBLAD :-

:- UITGEGEVEN DOOR HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG. :-

Druk: N. V. »STOOMDRUKKERIJ FLORALIA», Assen.

Nieuw voor de Fauna.

Ziezoo! eindelijk hebben we hem dan toch te pakken!

Wien we te pakken hebben? , . . .

'n *Salamander*, waarnaar 'k lang heb gezocht. 't Is geen Landsalamander; ook niet de groote of kleine Watersalamander en evenmin de Alpsalamander. O jé, neen hoor!

Die zijn allemaal, al langer of korter, als inlandsch bekend. Van *mijn* beestje vermoedde ik tot nu toe alleen, dat 't wellicht . . . misschien . . . men kan nooit weten . . . nog 'ns bij ons zou gevonden worden.

En dies ben 'k weken lang naar den „*Molge palmata*” of den *Vinpootsalamander* op zoek gegaan.

Dolgraag ware ik de eerste geweest, die den „*Vinpoot*” hier te lande had bemachtigd.

Dat is me alevel niet gelukt.

Doch daarom niet getreurd!

Ik mag me troosten met de gedachte, dat ik tenminste nummer één was, die 'n beestje, in Limburg gevangen, als den *Vinpootsalamander* heb herkend.

Hoe of dat in z'n werk is gegaan? . . .

De heer J. A. Palant, onderwijzer te Brunssum, bracht me, einde April, 'n zevental salamanders, welke hij hier in de buurt had gevangen.

De mooie, roode buikjes van drie hunner deden hen dadelijk kennen als echte, onvervalschte *Alpensalamanders*, waarover ik met 'n paar woorden in 't vorige Maandblad heb gesproken.

De vier andere diertjes ontpopten zich, hoera! . . . als de lang gezochte *Vinpootsalamanders*.

„Wie goed uitkijkt, schreef Heimans in de „*Levende Natuur*”, Januari 1898, heeft kans — ofschoon 'n *heel kleine*, om *Molge palmata*, voor ons land te ontdekken, die ook even over de grenzen voorkomt, *maar zeldzaam*”.

Den heer Palant komt dus de eer toe, ondanks

de „heel kleine kans”, 't „zeldzaam” beestje in ons land te hebben ontdekt.

Want, dat hij me den 27 April l.l. vier *Vinpootsalamanders* heeft gebracht, lijdt geen twijfel.

Dat kan men duidelijk zien aan de kleur der beestjes, aan de gave lijst op den rug der mannetjes, aan de groote, volkomen zwemvliezen, waarmee de achterpooten dezer mannetjes zijn toegerust en niet 't minst aan den langen draad, waarin de staart uitloopt.

Ja, ja, de beestjes zijn echte „Faden-molche”, zooals de Duitschers zeggen.

Ik ben benieuwd of de *Vinpootsalamander*, nu hij maar eenmaal bij ons gevonden is, hier niet meer zal worden aangetroffen.

In ons mooi Limburg is alles mogelijk!

Liefhebbers, die zoekt naar wat er rondscharrelt in slooten en plassen, och toe, let asjebliëft 'ns op deze beestjes.

Raath-Bingelrade.

JOS. CREMERS.

Ornithologische waarnemingen.

Het is voor mij een groot genoegen aan den wensch van den WelEerw. Heer Jos. Cremers, President van het Natuur-Historisch Genootschap in Limburg, te kunnen voldoen en door eenige mijner aantekeningen de gegevens van den WelEerw. Heer Nillesen, Leeraar te Rolduc, over de „in wilden staat levende vogels van Limburg” (zie Jaarboek 1912), aan te vullen.

Vooreerst moet ik echter opmerken, dat mijne waarnemingen geenszins op volledigheid kunnen aanspraak maken. Daartoe ontbreekt het mij aan tijd. Terecht zegt Leeraar Nillesen: „daartoe moet men dagelijks op post zijn.” Nu kan ik, door werkzaamheden overladen, ten eerste: per week slechts weinige uurtjes aan mijne lievelingsstudie wijden en ten tweede: ben ik eerst sedert ongeveer drie jaren in staat gesteld mij deze weinige uren als 't ware te rooven.

Mijn observatieterrein loopt over Merkelbeek, Brunssum, een deel van Heerlen in Brunssumsche heide, over Schinveld, Jabeek en een deel van Bingelrade.

Pater Augustinus O. S. B.,
Merkelbeek.

Corvus Corax — *Raaf* heb ik ook in dit observatieterrein nog niet kunnen constateeren.

Nucifraga caryocatactes macrorhynchus Brm. — *Dunsnavelige Notenkraaker* is hier in het jaar 1911, toen de herfsttrek zeer veel dezer vogels in Nederland bracht, driemaal waargenomen, n.l. 8 October te Doenrade, 20 October te Heerlen, en 8 November te Schinveld.

Het is zonder twijfel opvallend, dat alleen de *dunsnavelige* Notenkraaker, een Siberisch ras, ons bezoekt, kenbaar aan den dunnen, slanken snavel en breeden witten band aan het einde der staartvederen. In het jaar 1911 is ook de *diksnavelige* Notenkraaker voor de eerste maal in ons land waargenomen en wel den 17 October bij Gendringen (Geld.).

Chrysomitris spinus — *Sijsje* is zeker op Limburgs grenzen 1910, n.l. Helenaveen broedend waargenomen. Het prachtige nestje is als bewijs daarvan in mijn bezit.

Miliaria calandra — *Grauwe Gors* broedt hier hoogst zeldzaam, slechts 3 maal waargenomen in een seizoen wat broeden laat vermoeden n.l. 26 Mei 1911 in Schinveld op de Duitsche grens, een zingend mannetje, 19 Juni een wijfje op dezelfde plaats en 6 Juni 1912 eene tusschen Laarhof (Sittard) en het Duitsche Dorpje Hillenberg.

Wel trekken er in het voor- en najaar verschillende kleine troepjes door, die zich dan eenigen tijd in het veld ophouden, vooral op stoppelvelden met klaver.

Emberiza schoeniclus — *Rietgors* hier bepaald zeldzaam, broedt nog al talrijk op de Duitsche grens bij Jabeek en Schinveld.

Calerida cristata — *Kuifleeuwerik*, komt slechts in dit geheele gebied n.l. Schinveld in eenige paartjes als broedvogel voor.

Lullula arborea — *Boomleeuwerik*. Is bepaald niet zeldzaam als broedvogel in Schinveld en zeker minder zeldzaam dan de vorige soort.

Motacilla alba — *Witte Kwikstaart* is hier als broedvogel voorzeker zeldzamer dan de groote gele kwikstaart.

Parus cristatus — *Kuifmees* is hier niet zeldzaam te noemen; ik kan echter het broeden niet met zekerheid vaststellen. Als waarneming vind ik genoteerd 4 October 1911, 11 Maart 1912 en 27 October 1912.

Regulus ignicapillus — *Vuurgoudhaantje*. Dit vogeltje heb ik nog maar eenmaal met zekerheid geconstateerd en wel eentje heel alleen, den 14

Maart 1913; als bewijs in mijne verzameling. Anders moet ik met den Heer HENS zeggen: „Het is mogelijk, dat er tusschen de vele goudhaantjes die in het voorjaar hier op den trek worden waargenomen, ook het vuurgoudhaantje is”; maar zekere bewijzen heb ik niet in handen buiten dit enkele exemplaar.

De Familie *Laniidae* is in dit gebied hoogst zeldzaam. De *Lanius excubitor*, de *Klopekster*, zag ik slechts éénmaal op den trek, de *Lanius senator* — *Roodkoppige Klauwier* heb ik, niettegenstaande alle moeite, nog niet kunnen ontdekken, en van de *Lanius collurio* — *Grauwe Klauwier* ken ik slechts twee broedplaatsen.

Van de *Sylvia* soorten is de *Sylvia curruca* de *Boomfluit*, hier de meest zeldzame te noemen. *Turdus torquatus* — *Beflijster* is hier op den trek nu juist niet zeldzaam. Ik heb ze verschillende malen gadeslagen en zag nu den 21sten April van dit jaar nog vier prachtige vogels rustig hun voedsel zoeken op eene weide aan den rand van een boschje.

Turdus viscivorus — *Groote Lijster* heb ik hier nog nooit waargenomen.

Erith. cyaneculus — *Wit gesternd Blauwborstje* komt hier op de Duitschen grens in enkele exemplaren broedend voor.

Chelidonaria urbica — *Huiszwaluw*. Den 20sten September 1911 was hier een witte vogel van deze soort, welke ik voor mijne verzameling heb weten te bemachtigen.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

(23.) Mistel-statistiek.

De heer de W. uit Nuth, deelde mij mede, dat te Groot-Genhout, (Beek) in 'n weide Mistelwoekering voorkomt op *Eenstijlige Meidoorn* (*Crataegus monogyna*).

Zelf nam ik mistels waar op *Crat. Oxyacantha* (*Tweestijlige Meidoorn*) bij Houthem en op *Robinia Pseudoacacia* (*Acacia*) te Mheer.

Gaarne vernam ik de groeiplaatsen van *Viscum* „benoorden” Sittard en opgave van plaatsen, welke als de *Noordelijkste* groeiplaatsen dezer plant beschouwd worden.

M.

SPR.

(24.) Behalve de in 'n vorig nummer reeds vermelde Mistelwoekering op 'n *Meidoorn* te Raath-Bingelrade, bevindt zich daar nog eene op zoo'n *zelfden gastheer*.

Naar men mij meldt zou zich te Guttecoven 'n Mistel bevinden op 'n *Kerseboom*.

B.

J. CR.

Volledige lijst van in den Museumtuin aanwezige planten.

Colchicum autumnale.	Sedum Cepaea.
Convallaria majalis.	„ album.
Orchis Morio.	„ Boloniense.
„ militaris.	„ purpureum.
„ mascula.	„ acre.
„ maculata.	„ elegans.
„ latifolia.	Sempervivum tectorum.
Platanthera montana.	Saxifraga tridactylites.
„ viridis.	Adoxa Moschatellina.
Ophrys muscifera.	Potentilla fragariastrum.
Aceras anthropophora.	„ verna.
Listera ovata.	„ recta.
Urtica pilulifera.	Genista tinctoria.
Chenipodium hybridum.	Lathyrus tuberosus.
Chenopodium stramonifolium hybr.	„ montanus.
Chenipodium Vulvaria.	Aristolochia Clematitis.
Moenchia erecta.	Pirola rotundifolia.
Cerastium arvense.	Lysimachia Numularia.
Tunica saxifraga.	Lysimachia nemorum.
Silene nutans.	Anagallis coerulea.
„ conica.	Primula officinalis.
„ dichotoma.	Erythraea pulchella.
„ muscipula.	Vinca minor.
„ nocturna.	Cynanchum Vincetoxicum.
„ Armeria.	Anchusa officinalis.
„ noctiflora.	Pulmonaria officinalis.
Anemone ranunculoides.	Lithospermum officinale.
„ nemorosa.	Nicandra physaloides.
Myosurus minimus.	Atropa Belladonna.
Ranunculus sceleratus.	Verbasum Blattaria.
„ arvensis.	„ thapsiforme.
„ bulbosus.	„ phlomodoides.
„ polyanthemus	„ Lychnites.
Glaucium (luteum) flavum.	„ nigrum.
Corydalis lutea.	„ (Thapsus) Schraderi.
„ ochroleuca.	„ Lychnites (met gele bloemen).
(Behalve op het Walramsplein te Valkenburg, waar de plant beschermd wordt, komt hij ook voor op de muren achter de tuinen van de Tongersche straat te Maastricht).	„ pannosum.
Thlaspi montanum.	„ olympicum.
Isatis tinctoria.	Digitalis lutea.
Arabis arenosa.	Veronica peregrina.
Viola hirta.	Melampyrum arvense.
„ odorata (blauw en wit).	Mentha aquatica.
Viola sylvatica.	„ Pulegium.
„ canina.	Salvia Sclarea.
Althaea officinalis.	Galeobdolon luteum.
Malva Alcea.	Ajuga reptans.
Geranium pyrenaicum.	Teucrium Chamaedrys.
„ pratense.	„ Botrys.
„ rotundifolium.	Phyteuma nigrum.
„ molle.	Dipsacus pilosus.
Euphorbia Gerardiana.	Gnaphalium sylvaticum.
	Petasites officinalis.
	Anthemis tinctoria.
	Lactuca virosa.
	„ silvestris.
	Hieracium murorum.
	„ maculatum.

Ofschoon vele onzer leden plantenliefhebbers zijn, mochten wij tot nu toe slechts van zeer weinig personen planten ontvangen. Wij houden ons echter voor toezending sterk aanbevolen; zie hiervoor Maandschrift April.

SPRENGER.

Noordelijke Waterspreeuw.

Cinclus cinclus (L.)

Op bladzijde 27 van ons „Jaarboek” maakte ik melding van geruchten omtrent het broeden van den Waterspreeuw aan de Geul. Het waren geen looze geruchten, want reeds in de laatste helft van den vorigen zomer stond het bij collega Merckelbach z.g. en mij vast, dat te Gulpen aan de Gulp de Waterspreeuw broedde. Alles moest echter stil blijven, totdat wij de bewijzen „in handen” zouden hebben: hij de eieren, ik de vogels.

Den geheelen winter door werden de dieren in het oog gehouden door den heer Stessen, Leeraar alhier en wonende te Gulpen.

Den eersten Mei eindelijk trokken we er op los. Allerhartelijkst werden wij ontvangen door den heer Smeets, in wiens molen de diertjes woonden. Spoedig werd nu een onderzoek in loco ingesteld, dat twee vlugge jongen aan het licht bracht, terwijl de twee andere jongen op hun ongeoeffende wieken een onzeker heenkomen zochten. (Bij een later bezoek aan dezelfde plaats vernam ik, dat een van die jongen door een knecht in de buurt werd gevangen en spoedig was dood gegaan.)

Den Noordelijken Waterspreeuw, die zijn woongebied eigenlijk in Scandinavië en Rusland heeft, en ook volgens Naumann aan de kusten der Oostzee vooral in Pommeren broedend wordt gevonden, mogen wij dus van nu af bij onze stand- en broedvogels rekenen. Tot nu toe was voor Nederland geen enkel bewijs voorhanden.

Wel zegt Schlegel, dat hij op sommige plaatsen, o.a. voor 'n twintigtal jaren te Lisse, broedend werd waargenomen (1878 I bl. 54); doch waar zijn de bewijzen?

Hoe zelden deze vogel ons land bezocht, moge duidelijk blijken uit het weinige, wat Snouckart over hem vertelt in „Avifauna Neerlandica”. Daar staan op blz. 51 de volgende voorwerpen vermeld als gevangen of geschoten:

In het laatst van November 1759 een te Bloemendaal. (Noord-Holland).

In Maart 1833 een te Lisse (volgens Snouckart: te Hillegom).

Op 26 October 1887 een onder Heemstede (Noord-Holland).

31 Juli 1897 een jong mannetje te Beesterzwaag (Friesland).

Half November 1899 een oud mannetje te Oostzaan (Noord-Holland).

Zooeven zeide ik, dat ons onderzoek twee jongen, beiden mannetjes „aan het licht” bracht.

Inderdaad is het opmerkelijk, hoe deze vogel zijne jongen in een duister hoekje verborgen had. Het nest stond in een holte in een muur, ± een Meter onder den beganen grond en drie à vier Meter boven den waterspiegel, in een soort kelder, speciaal voor den molen ingericht. Wanneer niet gemalen wordt, valt het heldere water in een breede bruisende straal vlak langs het nest naar beneden. Dát is het, wat de waterspreeuw gaarne heeft, neen, wat hij absoluut noodig heeft. Helder, snelvlietend water en bergachtige omgeving. Het Gulpdal biedt hem hier, al wat hij verlangt.

Het nest is van heel bizonderen bouwtrant. De geheele muurholte was „ausgefüllt” met mos, dat in één taaien klomp ineengewerkt is. De opening — aan de benedenzijde van het front — geeft aan de volle hand toegang in een opwaarts-loopende gang, die naar de woonkamer leidt, het eigenlijke nest. Dit gedeelte bestaat uitsluitend uit kunstig ineengevlochten boomworteltjes en droge grasspiertjes. Buitenwerks meet het geheele 20 c.M. middellijn; niet groot dus, als men bedenkt, dat Schlegel als doorsnee aangeeft „een voet of meer.”

Eenige dagen na de eerste expeditie, mocht ik van den heer Smeets vernemen, dat de vogels weer ijverig het nest bezochten.

Den 18 Mei hield dus de heer Stessen — het was aan goede handen toevertrouwd — nogmaals inspectie. Het gelukte hem, het wijfje op het nest te vangen en vier mooie witte eieren te vinden. Eigenaardig, dat deze vogel weer in *hetzelfde* nest ging broeden!

Nog werd opgemerkt, dat het mannetje het broedend wijfje voeder aanbrengt.

Al het gevonden bewijsmateriaal bevindt zich in mijne collectie en zal op de aanstaande tentoonstelling te Sittard te bezichtigen zijn.

„Al het gevonden bewijsmateriaal bevindt zich in mijne collectie.” Sommige lezers van ons Maandblad zie ik al 'n bedenkelijk gezicht zetten. Om hen te kalmeeren het volgende:

In hunne — neem me niet kwalijk — volgens mij wel wat al te groote liefde voor vogels en anders dieren, mag iets goeds zijn, niettemin moeten ze *verstand* boven *gevoel* blijven stellen.

Een vogelsoort, die zich lokaal uitbreidt, is in hare beweging misschien te stuiten door *stelselmatige* uitroeiing in het nieuwe gebied; anders gaat zij rustig voort met het bezetten van woongebied, dat haar geschikt lijkt. Als bewijs dienen o.a. *Ruticilla titys* — zwarte Roodstaart, die zich bewoog van het Zuiden naar het Noorden; en nog kort geleden *Phylloscopus sibilatrix* — de Fluiter van het Oosten naar het Westen. In 1905 schoot ik hier het eerste paartje dezer laatste soort en haalde het nest uit. Het mooi groene vogeltje had ik vroeger nooit gezien, zijn geluid

nooit gehoord. Datzelfde jaar kon ik nergens andere exemplaren vinden. Het volgende jaar echter constateerde ik verschillende paren en na zes jaren is nu die vogel gewone broedvogel in geheel Limburg.

De waterspreeuw in kwestie nestelde reeds drie opeenvolgende jaren in de omgeving, waar ik hem nu vond. Den eersten keer is hij door jongens uitgehaald met eieren; van het tweede broedsel is niets bekend. Het vorig jaar is hij tweemaal uitgevlogen, zooals de heer Smeets getuigt en de oude nesten mede bewijzen. Niet zoodra echter zijn de jongen in staat om hun eigen voedsel te zoeken of ze worden over de grenzen van het revier gezet en men ziet ze niet meer.

Reeds ben ik de Gulp opwaarts geweest tot aan de Belgische grens, doch nergens is 'n spoor van waterspreeuwen te ontdekken.

Daarom voorloopig met Snouckart geconcludeerd, dat de aard van onzen bodem maakt, dat waterspreeuwen, die aan snelstroomende beeken en steenachtigen grond gebonden zijn, slechts toevalligerwijze Nederland bezoeken.

Het zal nu zeer interessant zijn, om te zien, of een ander paartje dat geschikte plekje te Gulpen aan de Gulp zal weten te vinden in de toekomst. Mocht het werkelijk zoo zijn, dan behoud ik mij voorloopig nog eenige vrijheid voor.

Roldue.

H. NILLESEN.

De Zanglijster.

Turdus musicus L.

„De zanglijster broedt steeds talrijker door heel Limburg.”

Deze bewering door den heer Nillesen neergeschreven in z'n bijdrage voor ons laatste Jaarboek, heb 'k door 'n paar ornithologen hooren in twijfel trekken.

De zanglijster — meenden zij — was als broedvogel in Zuid-Limburg zeer zeker zeldzaam en Pater Riotte heeft haar in de omstreken van Venlo als dusdanig heelemaal niet waargenomen.

Wel hoorde hij den 27 April 1912 nog 'n zanglijster zingen achter Holtmühle en vermoedt, dat ze daar in de buurt ook broedt.

't Is daarom wellicht niet zonder belang 'n waarneming mee te deelen van Pater Augustinus uit Merkelbeek.

In de laatste week van Mei l.l. hoorde Pater Augustinus op een zijner excursies door de moerassen van Etzenrade (Jabeek) 't lied van 'n vogel, dien hij, verborgen als de zanger zich hield in 't hooge riet, maar niet kon te zien krijgen. Zoo'n prachtigen, wijdklinkenden, vroolijken, schetterenden zang, met al die wisseling van

hooge en lage tonen, had de Pater, die toch zeker 'n goed vogelwaarnemer mag heeten, nog nimmer gehoord.

O, zoo graag hadde hij geweten welke vogelkeel die klanken wist voort te brengen.

Meerdere dagen achtereen heeft hij zich, urenlang, verborgen opgesteld, om z'n doel te bereiken.

Telkens tevergeefs — de zanger liet zich niet zien.

Totdat eindelijk, den 2den Juni, Pater Augustinus weer op verkenning was en als observatiepost 'n boom daar in de buurt had uitgekozen.

Van onder dien boom nam hij den omtrek waar.

Eensklaps klonk van uit de kroon van den boom 't gezang, 'twelk zoovele dagen al z'n aandacht had getrokken.

Ditmaal was 't lot hem gunstig.

In een, twee, drie had hij den musicus ontdekt en wie was hij?

'n Zanglijster!

Zeer terecht meent P. Augustinus, dat 'n zanglijster, die begin Juni te Etzenrade zingt, ook wel te Etzenrade zal broeden.

Denken er wellicht onze ornithologen anders over?

JOS. CREMERS.

ZOMERVERGADERING

op **Maandag 30 Juni 1913**, des voormiddags 10¼ uur te Sittard, op het terrein der Tentoonstelling.

AGENDA:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Voorlezing der notulen van de Wintervergadering.
3. Verslag over den toestand van het Genootschap door den Secretaris.
4. Rekening en verantwoording door den Penningmeester.
5. Verslag der Commissie belast met het nazien der rekening en verantwoording.
6. Behandeling der Begrooting 1914.
7. Verslag van den Bibliothecaris.
8. Mededeelingen van het Bestuur.
- Pauze tot n.m. 2 uur. —
9. Bezichtiging der Natuurhistorische Afdeling van de Tentoonstelling.
10. Voordracht van Mr. D. Frees, „Kijkjes in het Vogelleven” (met lichtbeelden).

Het Bestuur:

JOS. CREMERS, Voorzitter.

Mr. D. FREES, Secretaris.

Introductie van belangstellenden door de Leden vrij.

Het Bestuur wijst de leden er uitdrukkelijk op, dat deze kennisgeving — ook in het vervolg — de vroegere convocatiebiljetten vervangt.

Zwarte Specht.

Wij lezen o.a. in de *Nieuwe Koerier*:

Dezer dagen is, ik mag het gerust als een uiterst zeldzaam en voor de ornithologie als een geval van het hoogste gewicht bestempelen, hier in Brunssum op het jachtterrein van den heer Wilhelm Eggen, de zwarte specht, mannetje en wijfje, geschoten.

Reeds lang had ik dezelve gadeslagen, in stilte de hoop koesterende, dat zij zich hier mochten vermeederen, maar het broed werd telkens door kwājongens verstoord.

Ik achtte het daarom meer dan tijd om deze twee hoogst zeldzame vogels als onomstootbaar bewijsmateriaal voor de wetenschap, te bemachtigen.

Dit geval van den zwarten specht als broedvogel is niet alleen voor ons Limburg maar, voor zoover mij bekend, ook in geheel Nederland het eenige.

P. J. AUGUSTINUS,

Merkelbeek.

Benedictijn.

Naschrift: We hebben beide exemplaren gaan zien. 't Zijn inderdaad prachtieren.

We hopen maar, dat we ons niet vergissen, als we meenen, dat de Zwarte Specht in de buurt van Brunssum nog meer voorkomt.

't Zou toch inderdaad al heel toevallig zijn, dat juist een *paartje* naar Brunssum kwam stevenen.

Maar hoe 't ook zij, de beide Zwarte Spechten door Pater Augustinus bemachtigd, zijn voor de Nederl. Avifauna van groot belang.

Mr. Baron Snouckart van Schaumburg gaf zich, hoe zeer Merkelbeek ook afgelegen ligt, reeds de moeite om de bestjes te komen zien.

Zou P. Augustinus niet te vinden zijn, om de twee rariteiten te exposeeren op de tentoonstelling te Sittard?

Zooals 'k me zelf heb kunnen overtuigen, zijn ze zeer goed opgezet.

J. C.

Aanwinst voor 't Museum.

Van den heer Crets-Straatmans, Maastricht, eene *versteende Zeeschildpad*, afkomstig uit den St. Pietersberg.

Tentoonstelling Sittard.

Nogmaals brengen we in herinnering, dat de afdeling „Natuurlijke Historie” op de tentoonstelling te Sittard alléén dan kan slagen, als de leden van 't Genootschap hunne medewerking verleenen.

Het Bestuur van 't N. H. G. in Limburg.

BRUINE RATTEN.

Sedert lang hebben we last van Bruine ratten, die zich, langs onderaardsche gangetjes, van uit de walbeek 's nachts in onzen tuin begeven en daar, liefst in zoo kort mogelijken tijd, zooveel mogelijk verwoesten.

Na van alles en nog wat beproefd te hebben om dit gedierte te verdelgen, namen we onze toevlucht tot de Rijksseruminrichting te Rotterdam.

Een vloeibaar serum op stukjes brood gegoten werd door de ratten gretig verslonden, met het gevolg, dat er verscheidene, ook overdag, in den tuin een luchtje kwamen happen.

Ik schoot er bijna dagelijks enkele en begroef die. Dezer dagen had ik 6 jongen en 1 oude geschoten, die ik netjes naast elkaar op een putsteen legde. Den volgenden morgen liep ik door den tuin en er was niets meer van de ratten te zien.

Niemand had de ratten elders gebracht. Ik aan 't zoeken en jawel . . . daar lagen de ratten in een nis; overblijfsel van oude dagen, die zich op 30 Meter afstand — via recta — van genoemden putsteen bevindt.

Voor zooverre we weten, komen er in den tuin nooit katten of honden; dus dat moeten de andere ratten gedaan hebben.

Wel aardig!

Sittard.

JOEP VAN WESSEM.

De Vroedmeesterpad.

(*Alytes obstetricans.*)

De eenige bekende vindplaats in Limburg van de *Vroedmeesterpad* was tot nu toe *Valkenburg*, waar 't beestje voor 't eerst gevonden werd in 1893 door Dr. J. Th. Oudemans.

'n Oud-leerling van Rolduc schrijft ons thans 't volgende:

„Als kleine jongen ving ik, in 1903 en zoo ik me niet bedrieg in Mei, tusschen een hoop steenen, die toen rondom den grooten eik op de speelplaats van Klein-Rolduc lagen, een paartje van de *Vroedmeesterpad*.”

Het mannetje had reeds de eieren om de pooten en 't achterlijf. Het wijfje bevond zich dicht in zijne nabijheid.

Toen ter tijde reeds herkende ik 't beestje. Thuis immers bladerde ik als jongen dikwijls in een Dierkunde-Atlas en trok „die kikker met zijn eieren op den rug” steeds mijn aandacht. Ik wilde de beide beestjes toen naar U toebrengen, maar Prof. L. zeide mij de vieze beestjes weg

te gooien, zoodat er van dat brengen niets is gekomen.”

We kunnen dus voortaan ook *Rolduc-Kerkrade* met zekerheid als de vindplaats der *Vroedmeesterpad* beschouwen.

Raath-Bingelrade.

JOS. CREMERS.

JAARBOEK 1911.

Bij den Bibliothecaris is voor de leden van 't Genootschap het *Jaarboek 1911* verkrijgbaar tegen betaling van f 1.— plus 10 ct. porto.

Voor de juiste kennis onzer Limburgsche flora is dit Jaarboek, met 't oog op de daarin voorkomende plantenlijst van Dr. DE WEVER, haast onmisbaar.

Kopie voor het eerstvolgend nummer van het Maanblad wordt *uiterlijk den laatsten Juni* ingewacht.

J. H. M. ERN. GADIOT,
Rijksweg B371, Sittard.

Vandaag nog.

Om voor de Tentoonstelling te Sittard eene zoo volledig mogelijke verzameling bijeen te brengen heeft het Genootschap de hulp noodig van *ieder* zijner leden.

Als gij iets mocht bezitten, dienstig voor dat doel, dan wil daarvan *vandaag* nog kennis geven aan een der onderstaande adressen:

JOS. CREMERS, Merkelbeek.

A. DE WEVER, Nuth.

Mr. FREES, Heerlen.

A. M. SPRENGER, Maastricht.

J. H. M. ERN. GADIOT, Sittard.

OFFICIËEL.

Nieuwe leden sedert de vorige opgave:

H. W. C. Bozen, Directeur Huis van Bewaring, Maastricht; Mr. Dr. W. F. J. Frowein, Directeur der Staatsmijnen, Heerlen; F. J. Heijnen, Kapelaan, Schinveld; P. Houben, Onderwijzer, Schaesberg; M. Mommers, Hoofdonderwijzer, Rothem; A. Moonen, Onderwijzer, Brunssum; J. Petri, Onderwijzer, Kerkrade; M. H. Salemans, Onderwijzer, Heijthuisen; J. P. Schoonhoven, Directeur Telegraafkantoor, St. Lambertuslaan 31, Maastricht; J. Starmans, Med. Stud., Nuth; J. N. M. Swelsen, Hoofdonderwijzer, Beek; Verkaert, Hoofd der School, Roermond; C. van de Camp, Gemeentesecretaris, Brunssum.

Aantal leden op 1 Juni: 229.

De Secretaris: Mr. D. FREES.